

Nietzsche ha estat considerat sovint com "l'últim filòsof" perquè afirma la fi de la filosofia com a regne del Logos. La sospita nietzscheana posa en qüestió tota la tradició occidental que per a ell és un intent de domesticar la vida sotmetent-la a l'imperi gris de la teoria: deia de sí mateix que era *un destí*, perquè la seva crítica abasta els fonaments de la tradició occidental, i ens mostra que sota paraules com "progrés", "raó" o "veritat" hi ha mentides, negació de la vida i incapacitat de crear. Nietzsche tenia plena consciència d'haver significat un trencament amb la tradició filosòfica (platònica, cristiana i kantiana) i d'haver començat a pensar des d'un *novum* radical: **la voluntat de poder**, com a afirmació de la vida, negada i reprimida per segles de civilització platònica i cristiana.

Contra una tradició filosòfica que menysprea la vida, **Nietzsche afirma la primacia de la voluntat de poder com a afirmació del jo vull contra el tu has kantiana**. "Déu ha mort" i això vol dir que no tan sols han mort els déus sinó també els deures que ens imposen. Tota l'obra -i la vida- de Nietzsche s'entén des del projecte (foll) d'instaurar el voler com a nou principi de regulació de la vida humana.

En certa manera a l'obra de Nietzsche trobem la baralla bàsica de la voluntat i l'ètica. L'ètica es diu amb conceptes com "deure", "valor"... El que Nietzsche ens diu és que *aquests conceptes no tenen sentit vital*. Nietzsche reivindica *la transvaloració com a criteri*. **Només hi ha un deure: la vida entesa com a gaudi, voluntat i creació, més enllà de qualsevol teoria; l'únic valor és la vida entesa com a festa i joc dionisiac.**

La bogeria de l'home superior seria diferent a la de l'individu patètic i miserios. Un "home superior" simplement "veu" coses que l'altra gent encara no és capaç de copsar. Està situat en un estat de consciència en què se li fan clares algunes idees que la resta dels humans encara no veuen. Aquesta seria la vidència de Goya, Hölderlin o Nietzsche que senzillament anuncien coses que al cap dels anys seran òbvies per a tothom però que al seu moment encara no tenen ni paraules per a designar-les.

Nietzsche, referint-se a ell mateix a *Ecce homo* diu és un destí. Més que no pas una filosofia, ell considera que està fent una "genealogia": consisteix en un diagnòstic, una dramaturgia de les idees. S'esforça per mostrar què hi ha de viu i de mort en cada vida i en cada afirmació dels homes actuals. *La genealogia mostra com el passat es fa present*. Les idees tristes i angoixades que avui pensem han estat originades en l'ahir (socràtic, platònic, cristià, kantiana...). Com Marx i com molts filòsofs de finals del XIX -els tòpicament anomenats "**filòsofs de la sospita**"- Nietzsche considera que **el pes mort de l'ahir encara és viu en l'avui**. Vet aquí que tota la filosofia occidental està malalta i és còmplice d'un error: el teoricisme nihilista, la profunda incapacitat de les idees per tal de "dir" la vida. El que cal fer és denunciar aquest error que ens fa més tristos i angoixats.

NIHILISME

Del llatí nihil (res) i ismus (doctrina, moviment, pràctica de) és l' "actitud" filosòfica de negació de tot principi, autoritat, dogma filosòfic o religiós. El nihilisme és una posició filosòfica que argumenta que el món, i en especial l'existència humana, no poseeix de manera objectiva cap significat, propòsit, veritat comprensible o valor essencial superior, per tant no ens debem a aquests.

El nihilisme fa una negació a tot el que prediqui una finalitat superior, objectiva o determinista de les coses ja que no tenen una explicació verificable. En canvi és favorable a la perspectiva d'un esdevenir constant o concèntric de la història objectiva, sense cap finalitat superior o lineal. És partidari de les idees vitalistes i lúdiques, de desfer-se de totes les idees preconcebudes per donar pas a una vida amb opcions obertes de realització, una existència que no giri entorn a coses inexistents.

En la concepció nietzschiana, el nihilisme no és una teoria, sinó una manera de viure, de sentir i d'actuar. Com diu Heidegger a la *Introducció a la Metafísica* nihilisme és la destrucció de la terra i la gregarització de l'home. Anomenem "nihilisme" a la consciència dissortada i a la manca de capacitat de crear que caracteritza l'home occidental. Tots nosaltres estem immersos en el nihilisme que ha forjat el llenguatge filosòfic i la manera d'entendre el món (ressentida, pessimista, enquimerada a cercar el sentit de la vida fora de la vida...) que constitueix el moll de l'os de la nostra cultura decadent.

DÉU HA MORT

La frase *Déu ha mort* apareix per primer cop l'any 1882 al paràgraf 125 de *La gaia ciència* ("L'home boig"). *Déu ha mort i som nosaltres qui l'hem mort*. El tema torna a sortir a la primera part del Zaratustra (Pròleg, paràgraf 2).

Que Déu ha mort no és, però, una vulgar qüestió d'ateisme. L'ateisme seria una qüestió privada entre un home i el seu Déu: algú pot deixar de creure allò que fins llavors havia cregut però no deixaria de ser un problema purament particular. La mort de Déu, en canvi, és un argument que ens afecta a tots. Vol dir que arreu ens hem quedat sense criteri i que, per tant, ens manca una primera veritat a partir de la qual poder valorar les coses. Déu era només el nom que donàvem al predomini de les Idees tristes sobre la vida; en conseqüència, la seva mort significa que ens manca una primera veritat a partir de la qual valorar les coses, no hi ha criteri d'ordre perquè Déu era model i imatge del suprasensible. Ara la mort de Déu significa la subversió total i absoluta dels valors. Hem perdut no només el Déu cristià sinó el criteri suprem que ens permetia valorar.

LA VOLUNTAT DE PODER

És un dels conceptes més importants de la filosofia de Nietzsche; el va desenvolupar a partir de dues fonts: Schopenhauer i els antics grecs. Schopenhauer havia adoptat la idea oriental de que l'univers és impulsat per una voluntat cega. Nietzsche va reconèixer la força d'aquesta idea i la va traslladar en termes humans, i alhora, com a resultat dels seus estudis sobre els antics grecs, va deduir que la força impulsora de la civilització havia estat la recerca del poder.

"La forma de esta búsqueda de poder ha cambiado a través de los siglos, pero su origen es siempre el mismo volcán... lo que una vez hicimos "por amor a Dios" lo hacemos ahora por amor al dinero... Esto es lo que, en el presente, proporciona la más alta sensación de poder" (Aurora).

L'ETERN RETORN

Segons Nietzsche, hem d'actuar com si la vida que estem vivint s'anés repetint una i una altra vegada per sempre. Cada instant viscut l'hauré de tornar a viure moltes vegades, heternament.

Això és una falla metafísica i moral, però Nietzsche insisteix en fer-la servir com si cregués en ella. La va descriure com la fórmula per a la grandesa de l'ésser humà.

Aquesta accentuació màxima i impossiblement romàntica de l'importància del moment s'ha d'entendre com una exhortació a viure les nostres vides al màxim.

EL SUPERHOME

El prototipus de superhome de Nietzsche va ser Zaratustra. La història de Zaratustra intenta ser una paràbola del comportament humà, senzilla però profunda. Nietzsche predica l'enderrocament dels valors cristians: cada individu ha de ser absolutament responsable dels seus actes en un món sense Déu. Haurà de construir els seus propis valors en llibertat. No hi ha salvació, ni divina ni de cap classe, per a les seves accions. Nietzsche va preveure que aquesta seria la condició del segleXX.